

THE MAY ISSUE

GLAM CULT

Independent Style Paper

Freedom of Speech,
let 'em take it from me
Next they'll take it from you,
then what you gonna do?

GUERRILLA GARDENING

DOOR BREGTJE KNAAP / FOTOGRAFIE RICHARD REYNOLDS

Londenaar RICHARD REYNOLDS houdt van tuinieren. Maar zie in zo'n metropool maar eens aan een stukje grond te komen. Vier jaar geleden was hij het zat om tuinloos door het leven te gaan. Hij bedacht er iets op.

Wat is guerrilla gardening? Guerrilla gardening kent twee basis-principes. Eén: het stuk grond waarop je tuiniert is niet van jou. En twee: je hebt er geen toestemming voor van de rechtmatige eigenaar. Met andere woorden: je tuiniert illegaal. Niet dat je er iemand kwaad mee doet, overigens. Integendeel. Omdat het illegaal is, zijn guerrilla gardeners bij voorkeur 's nachts actief. Terwijl iedereen slaapt planten ze overal bloemen en planten – soms zelfs groenten.

Hoe ben je daarmee begonnen? Nou ja – ik groeide op in een landelijke omgeving en ik houd erg van tuinieren. Toen ik in Londen op een flat zat, baalde ik er op een gegeven moment ontzettend van dat ik geen tuin tot mijn beschikking had. Terwijl ik overal om me heen verschrikkelijk verwaarloosde groenvoorzieningen en deprimerende stadsparkjes zag. Op een dag viel het kwartje: waarom zou ik die stukjes grond niet gaan beplanten en verzorgen alsof ze mijn eigen tuintjes waren? Dat leek me ineens heel logisch, en dat ben ik dus ook gaan doen. Omdat ik mensen wilde kunnen vertellen waar ik mee bezig was, en om tegenover mijn vrienden te kunnen bewijzen dat ik écht degene was die die verwaarloosde stukjes grond beplante en verzorgde, legde ik mijn acties vanaf het eerste begin vast via een blog en foto's op mijn website (www.guerillagardening.org, red.).

Hoe lang ben je inmiddels bezig? Ik doe dit nu bijna vier jaar. En inmiddels velen met mij! De afgelopen paar jaar heb ik met honderden Londenaren overal in de stad illegaal getuiniert. Met als doel: publieke perkjes en groenvoorzieningen mooier maken. We halen onkruid, rommel en afval weg, planten vervolgens bloemen en verzorgen die. We keren regelmatig terug om onze aanplant te onderhouden, zodat alles er piekfijn bijstaat – alsof het om onze eigen tuinen gaat.

Wat herinner je je van je allereerste guerrilla gardening ervaring? Ik begon dichtbij huis: met het stukje groen bij de voordeur van mijn eigen flatgebouw. Dat was me al tijden een doorn in het oog: het onkruid tierde er welig en het lag vol vuil en rotzooi. Omdat ik geen trek had in vragen van nieuwsgierige voorbijgangers en burens, zette ik op een avond in oktober mijn wekker. Om 02.00 uur 's nachts sloop ik in mijn centje naar beneden. Ik begon met het wegruimen van al het vuil en onkruid – dat alleen al kostte me dik twee uur. En al die tijd was ik bloed- en bloednerveus! Ik pootte mijn eerste planten en sloop weer naar boven. Ze bleven staan en overleefden het, en mettertijd plantte ik steeds nieuwe dingen bij. Na een tijdje maakte het me niet meer uit wat de burens er van vonden, en tuinierte ik openlijk voor onze flat. Mijn medebewoners dachten aanvankelijk dat ik ingehuurd was en ervoor betaald kreeg. Als ik dan uitlegde dat ik het puur voor mijn eigen plezier deed, vonden ze dat hoogst intrigerend. Maar stuk voor stuk bleken ze mijn inspanningen zeer te waarderen.

En dat smaakte naar meer... Vrienden van mij raakten geïnteresseerd en boden hun hulp aan, en zo kwam het dat ik met hen andere delen van de stad ging beplanten, steeds een stukje verder van huis. We hielden onze acties en vorderingen bij op mijn website. Via de reacties op mijn site kwam ik erachter dat er over de hele wereld talloze guerrilla gardeners zijn. Ik dacht dat het iets was wat ik als enige bedacht en uitgevonden had, maar dat bleek niet het geval. Er zijn guerrilla gardeners in San Francisco, Berlijn en New York. En ook bij jullie in Amsterdam zijn er guerrilla gardeners actief. Eén van hen is een postbode zijn naam is Tom – je begrijpt, ik mag zijn identiteit niet nader onthullen – en hij plant zonnebloemen door heel de stad. Ik had nooit gedacht dat er zo veel *likeminded people* zouden zijn. Mijn website is uitgegroeid tot een internationale *community* met meer dan vierduizend geregistreerde leden. Via het forum delen we onze ervaringen en successen en wisselen we tips uit.

Je schreef ook een boek over guerrilla gardening.

Ja – dat verschijnt deze maand. Het heet *On guerrilla gardening; A handbook for gardening without boundaries*, en het gaat over waarom we dit doen, en waar we tegen vechten. Namelijk tegen het achteloos omgaan met kostbare ruimte. Ook blijkt het guerrilla gardening-principe een lange voorgeschiedenis te hebben: al in de 17e eeuw waren er in Engeland namelijk guerrilla gardeners die illegaal voedsel verbouwden op grond die niet hun eigendom was. Tegelijkertijd vormt mijn boek een praktische handleiding voor wie zelf als illegaal tuinierder aan de slag wil. Als ervaringsdeskundige kan ik het eenieder van harte aanbevelen!

Het gaat dus niet louter om het plezier van het tuinieren?

Dat staat natuurlijk voorop. Maar wanneer je ongevraagd gaat tuinieren in de openbare ruimte, dan maak je daar een statement mee. Je neemt daarmee verantwoordelijkheid voor de onbenutte ruimte om je heen. Zelf vind ik het erg bevredigend: ik heb zelf oneindig veel mogelijkheden om te tuinieren – ik kan als ik wil een tuin op het oosten aanleggen, maar ook op het zuiden en het westen – en door middel van het aanleggen en onderhouden van perkjes vol bloemen en planten, maak ik ook nog eens iedereen die voorbijloopt en mijn tuin ziet blij, elke dag weer. Er zijn onnoemelijk veel verwaarloosde plaatsen waar je kunt planten. Ik noem ze 'orphans': de vergeten, verwaarloosde, verlepte, miserele stukjes grond van de stad. Het enige wat ze nodig hebben, is een beetje verzorging. Er is zo veel potentie! In overvolle steden vol mensen is er een chronisch gebrek aan ruimte, terwijl er – paradoxaal genoeg – tegelijkertijd zoveel kostbare ruimte nage-noeg onbenut blijft. Vreemd toch? Die loze ruimte onbenut laten voelt voor mij gewoon verkeerd. Guerrilla gardening vormt een aanklacht tegen dat verschijnsel, en is in zekere zin een strijd tegen onachtzaamheid. Neem het stukje grond rondom mijn flat. Na drie jaar lang illegaal tuinieren – tot groot genoegen en enthousiasme van de meeste omwonenden – kwam het door de gemeente ingehuurd hoveniersbedrijf ineens om de hoek. Dat snoeide bruit al mijn zorgvuldig gecultiveerde planten en bloembedden. Ik besloot het op te nemen voor mijn tuin en emailde de gemeente. Het mondde uit in een klein schandaal: ik kon namelijk aantonen dat ik degene was die de boel onderhouden had. Het hoveniersbedrijf had heel wat uit te leggen: dat had de gemeente namelijk – onterecht naar nu bleek – al die tijd flinke onderhoudskosten in rekening gebracht. En die waren door de gemeente weer doorberekend aan de bewoners. Na veel gedoe eindigde het ermee dat de gemeente mij officieel benoemde als vrijwillige tuinman. De bewoners hoefden niet langer bij te dragen aan de onderhoudskosten van de groenvoorziening en kregen zelfs geld terug. En ik was natuurlijk de held van mijn flat.

Guerrilla gardening blijft natuurlijk illegaal; ben je ooit gearresteerd? Dat niet, maar ik ben verscheidene malen aangehouden door de politie. Eénmaal dachten ze dat ik planten aan het ontvreemden was. Zie dan midden in de nacht maar eens uit te leggen dat je juist bezig bent met het tegenovergestelde... Twee keer ben ik aangehouden op verdenking van terrorisme. Werd mijn hele auto van boven tot onder doorzocht.

Maar je hebt ook hoog bezoek gekregen...

Ja – op een dag kwam actrice DARYL HANNAH bij me langs. Die voerde in Los Angeles een protestactie tegen het verdwijnen van een gemeenschappelijke illegale tuin. Ze had gehoord wat ik deed en kwam eens kijken. Ze filmde mijn tuinen voor haar website. Dat was heel cool. En het bewijst dat guerrilla gardening voor iedereen is: of je nou een Hollywood-ster bent of een postbode in Amsterdam. Het is niet louter voorbehouden aan alternatievelingen, wereldverbeteraars en hippies! En je hoeft ook zeker geen doorgewinterde tuinierder te zijn. Zelfs mijn negentigjarige oma doet gezellig mee. Met zes man kun je in een paar nachtelijke uurtjes heel wat bereiken. Je bent buiten, krijgt frisse lucht en beweging en maakt de gekste dingen mee. Zo treffen we regelmatig snurkende zwerfers in onze tuinen aan. En tijdens het wieden stuiten we op de meest uiteenlopende dingen in de grond, van *hidden treasures* als geld, horloges en stereo-installaties tot *scary stuff* als naalden en condooms. De volgende dag, als je planten eenmaal in de grond staan, zie je wat je hebt gecreëerd. Je tuin staat in het volle zicht: als een soort van graffiti, maar dan beter. En elke dag zie je die een stukje groeien. Dat voelt als een overwinning. Je drukt op jouw manier een positief stempel op je stad. Zo hadden we ooit in Londen op een veldje bij een brug zonnebloemen geplant. Die schoten metershoog op. Ze vormden een waanzinnige knalgele bloemenmassa waar je spontaan vrolijk van werd: geweldig. Kijk, daar doe je het voor.

Het boek On guerrilla gardening; A handbook for gardening without boundaries van Richard Reynolds verschijnt op 5 mei.

